

A: Najsvätejšej Trojice (PU)

“⁴ Mojžiš teda vykresal dve kamenné dosky, také, aké boli prvé, a včas vstal a vystúpil na vrch Sinaj, ako mu prikázal Pán; do rúk vzal tie dve tabule.

⁵ Keď sa potom Pán zniesol v oblaku, Mojžiš sa postavil k nemu a vzýval Pánovo meno. ⁶ Potom Pán prešiel popred neho a volal: „Pán, Pán je milostivý a láskavý Boh, zhovievavý, veľmi milosrdný a verný. ⁷ On preukazuje milosrdenstvo tisícom, odpúšťa nepravosť, zločiny a hriech, ale nič nenecháva nepotrešané: on navštevuje vinu otcov na deťoch a detných deťoch až do tretieho a štvrtého pokolenia!“ ⁸ Tu sa Mojžiš rýchlo vrhol na zem, poklonil sa a povedal: „Ak som, Pane, našiel milosť v твоjich očiach, prosím, pod' s nami, Pane! Je to síce ľud nepoddajnej šije, ale odpusť nám naše previnenia a hriech a prijmi nás za svojich!“ (Ex34,4b-6.8-9)

Slovo kauzalita označuje zákonitú súvislosť javov, z ktorých jeden je príčina a druhý následok. Je to súvislosť podľa princípu príčiny a následku. Podstatou kauzálneho vzťahu je súvislosť medzi javmi, ktoré môžeme na základe následnosti identifikovať. Kauzalita môže človeku pomôcť pochopiť, či jednotlivé udalosti v ľudskom živote sú následkom konkrétneho správania sa, alebo aj napriek silnému zdaniu, udalosti nie sú dôsledkom konkrétneho správania sa človeka.

Princíp kauzality je možné uplatniť aj v oblasti duchovného života. Základom skúmania je dnešné 1. čítanie. V úryvku z knihy Exodus sme si vypočuli o udalosti stretnutia sa Mojžiša s Bohom, kde Boh zjavuje o sebe podstatné pravdy, že je milosrdný, láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný. V závere 1. čítania vyjadruje Mojžiš Bohu prosbu o odpustenie nepravostí a hriechov celému Božiemu ľudu.

Tomuto stretnutiu, pri ktorom priniesol Mojžiš od Boha na posvätenie druhý krát tabule Desatora, predchádzal blud Židov. Urobili si modlu, zlaté teľa, ktorému sa klaňali. Keď to Mojžiš videl, od hnevu rozbil prvé tabule Desatora a prísne pokarhal Židov. Potom vystúpil pred Boha a prosil ho o odpustenie. Práve vtedy mu Boh zjavil svoje vlastnosti, ktoré sme si vypočuli v 1. čítaní, no verš vo Svätom Písme pokračuje ďalším Božím výrokom o sebe, že Pán nenecháva človeka zotrúvajúceho v hriechu bez trestu a že postihuje vinu do 3. a 4. pokolenia. Židia sa vo svojom počínaní neusilovali vyrobiť boha odlišného

od Pána. Ich problém spočíval v tom, že nedokázali čakať na Boha zo Sinaja s ktorým sa stretával Mojžiš. Chceli si zaručiť jeho trvalú prítomnosť. Ide tu o snahu omotať si Boha okolo prsta, manipulovať s ním, čo malo za následok vylúčenie božskej nadprirodzenosti a redukciu Boha len na nejakého bôžika. Z viery Židov sa tak stala povera.

Znakom dnešnej doby je, že kde chýba hlboká viera, vzniká priestor pre poveru. Tento fenomén nie je prítomný len v nenáboženskom prostredí, ale celkom jasne ho detekujeme aj v kresťanských spoločnostiach. Medzi takéto bludy, či poveru radíme tzv. uzdravovanie rodových koreňov. Ako to uvádza banskobystrický biskup Mons. Marián Chovanec vo svojom dogmatickom diele Eschatológia, rodový koreň je pre katolícku teológiu cudzí pojem. Svätý apoštol Pavol varuje pred neužitočným skúmaním „rodu“. Zástancovia tohto bludu hlásajú, že zosnulí z očistca škodia svojim potomkom a preto je nutné slúžiť sv. omše za uzdravenie „rodových koreňov“. Mons. Chovanec proti tejto téze kladie výrok sv. Pavla – „vyhýbaj sa hlúpych otázkam, rodokmeňom, svárom a hádkam o zákon, lebo sú neužitočné a márne.“ Sväté Písmo totiž kladie veľký dôraz najprv na osobu, jednotlivca, ktorý je veľký pred Bohom a ktorý zodpovedá za svoj život (dušu) a až potom na spoločenstvo. Sväté Písmo kladie väčší dôraz na požehnanie a dobro predkov ako na ich zlé skutky. Vďaka Bohu je ovocie požehnanie silnejšie ako moc zla. Cirkev pozná dedičný hriech aj jeho následky, no Kristus nám ustanovil liek v podobe krstu. Na dôsledky dedičného hriechu v podobe páchania hriechov ustanovil Kristus ako liek sviatosť pokánia a pre zomrelých očistec. Preto teória uzdravenia tzv. rodových koreňov nie je náukou Cirkvi. Cirkev učí, že ľudia netrpia za hriechy svojich predkov. Zástancovia teórie zrejme vychádzajú zo zjavenia sa Boha Mojžišovi, ktorý mu okrem iného prezradil, že nimi bude trestať do 3. a 4. pokolenia. Je to však nesprávne pochopenie:

1. Ide o potrestanie viny Židov, ktorí si urobili zlaté teľa.
2. Deti trpia za hriechy rodičov v tom zmysle, keď dieťa preberie správanie sa rodiča v podobe nejakej závislosti, či vďaka psychickému týraniu si nejakú zlú črtu charakteru vypestuje. To však nie je Boží trest, ale neschopnosť človeka odovzdať vo výchove svojim potomkom podstatné charakterové vlastnosti.

Bratia a sestry, na základe princípu kauzality môžeme jednoznačne vyhlásiť, že nepriaznivé udalosti v živote človeka nie sú priamym dôsledkom hriechov predkov, ktoré treba za nich odtrpieť. Nepriaznivé udalosti sú dôsledkom aj nedokonalosti sveta, života v ňom, ktorá prišla s prvotným hriechom. Je dôležité modliť sa za blízkych zomrelých, slúžiť sv.omše, či prinášať odpustky, avšak na základe súcitu voči nim. A rovnako je dôležité pracovať aj na svojom živote, prehľbovať svoju vieru, ktorá potom nedá priestor pre poveru. Svoju silu môžeme čerpať aj zo života Najsvätejšej Trojice, ktorej sviatok dnes slávime. V živote nekonečnej lásky medzi Otcom, Synom a Duchom Svätým čerpajme svoj pokoj, radosť a istotu. Amen.